

'Paestum. Stad van godinnen'

25 april t/m 25 augustus 2024

Bijchriften persfoto's

Beschikbaar via www.rmo.nl/pers en per email aan te vragen via communicatie@rmo.nl

Rechtenvrij te gebruiken, gaarne onder vermelding van ©

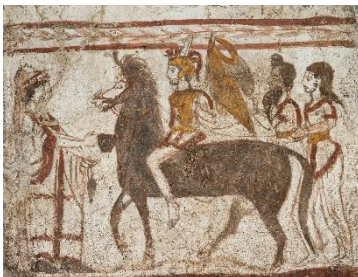

Beeld van Hera

Marmer, 54 x 22 x 21 cm., eind 4de-begin 3de eeuw v.Chr., uit Hera-heiligdom bij rivier de Sele, Paestum

Volgens de mythe stichtten Jason en de Argonauten een heiligdom voor de godin Hera, op zo'n 8 kilometer afstand van Poseidonia. Deze 'Archivische' Hera werd gezien als beschermvrouwe en als godin vereerd door zowel mannen als vrouwen. De beeldjes van Hera uit Poseidonia/Paestum hebben een sterke gelijkenis met het cultusbeeld van Hera in de Hera-tempel van Argos.

Collectie Parco Archeologico di Paestum e Velia / Italian Ministry of Culture, inv. 226541. © Foto: Massimiliano Marino

Wandschildering uit Lucaans graf

Pleisterwerk op travertijn, 91 x 91 x 15 cm., 4de eeuw v.Chr., uit Tomba del 1937 Andriuolo, Paestum

Voorstellingen in de mannengraven van Paestum verbeelden vaak de moed van de krijger (overledene). Deze wandschildering uit een Lucaans graf laat een krijger te paard zien, op de terugkeer van het slagveld. Achter hem voert hij twee geboeide krijgsgevangenen met zich mee. Een vrouw staat klaar om hem water aan te bieden, zodat hij zich kan reinigen van de gevolgen van de oorlog.

Collectie Parco Archeologico di Paestum e Velia / Italian Ministry of Culture, inv. 5007. © Foto: Massimiliano Marino

Beeldje van Sirene

Brons, 5,4 x 5,2 x 2,5cm., 6de eeuw v.Chr., uit zuidelijk heiligdom in Paestum

De sirenen waren mythische wezens, half vogel en half vrouw. Zij zongen zo mooi dat schippers verleid werden te dichtbij te komen en schipbreuk leden op de rotsen. Volgens een van de versies van de mythe woonden de sirenen op het eiland Capri. Toen de held Odysseus hen te slim af was, wierpen zij zich in zee. Een van hen spoelde levenloos aan bij Poseidonia.

Collectie Parco Archeologico di Paestum e Velia / Italian Ministry of Culture, inv. 226524. © Foto: Massimiliano Marino

Beeldje van Sirene

Terracotta, 19,8 x 10,2 x 17,0 cm., Hellenistisch, 325 -300 v.Chr., uit Campanië
De sirenen waren mythische wezens, half vogel en half vrouw. Zij zongen zo mooi dat schippers verleid werden te dichtbij te komen en schipbreuk leden op de rotsen. Volgens een van de versies van de mythe woonden de sirenen op het eiland Capri. Toen de held Odysseus hen te slim af was, wierpen zij zich in zee. Een van hen spoelde levenloos aan bij Poseidonia.

Collectie Parijs, Musée du Louvre, inv. Cp 4571.

© Foto: GrandPalaisRmn (musée du Louvre) / Mathieu Rabeau

Uithangbord met herbergier, reiziger en muilezel

Kalksteen, 96,0 x 60,0 x 36,0 x 423, 75-100 na Chr., uit Aesernia (Samnium);

Na de verovering door de Romeinen werd het voormalige *Magna Graecia* aangesloten op het Romeinse wegennet. De handelsroutes liepen door de binnenlanden van Zuid-Italië en niet meer langs de kuststeden zoals Paestum. Hierdoor stagneerden in de stad bedrijvigheid en handel. In 132 v.Chr. werd de *Via Popilia* aangelegd, een weg van Capua ten noorden van Napels tot Rhegium, het huidige Reggio di Calabria. Langs de weg waren *mansiones* (rustplaatsen) te vinden, waar reizigers konden eten, drinken en slapen.

Deze steen diende als uithangbord van een *mansio*, en vermeldt op een humoristische manier de tarieven van de herberg van Lucius Calidius Eroticus en Fannia Voluptas:

'Lucius Calidius Eroticus plaatste deze steen bij leven voor zichzelf en voor Fannia Voluptas.'

'Laten we afrekenen: een karaf wijn en brood, één as. Warme maaltijd, twee as.'

[de as is een Romeinse munt]

'In orde.'

'Het meisje vannacht, acht as.'

'Ook in orde.'

'Hooi voor de muilezel, twee as.'

'Ik ga nog failliet aan dat verdomde beest!'

Collectie: Parijs, Musée du Louvre, inv. MA3165

© Foto: GrandPalaisRmn (musée du Louvre) / Mathieu Rabeau

Votiefbeeldje, gewijd aan Athena

Brons, h. 13,1 cm., 500-475 v.Chr., uit Paestum

Adorante met inscriptie TATHANA FILLO CHARMYLIDA DEKATAN ('Phillo, de dochter van Charmylidas, wijdt een tiende (van de oogst) aan de godin Athena'). De dame droeg oorspronkelijk een korenmaat op haar hoofd, die zij balanceerde met haar rechterarm. De 'tiend' die zij wijdt betreft daarom (hoogstwaarschijnlijk) een tiende van de opbrengst van de gewassen.

Dankzij vondsten van dergelijke beeldjes voor Athena is vast komen te staan dat de grote tempel ten noorden van de stad gewijd was aan Athena. Volgens de mythe was Athena de dochter van Zeus en werd zij alom vereerd in de Griekse wereld.

Collectie Staatliche Museen zu Berlin – Antikensammlung, inv. misc. 7429.

© Foto: Johannes Kramer

Reliëf, architectuurfragment (fries) met oorlogstrofeeën

Marmmer, 44 x 90 x 9 cm., 1ste eeuw na Chr., uit Campanië

Dit reliëf toont krijgstrofeeën van het Romeinse leger. De buitgemaakte wapens liggen door elkaar in grote stapels. Krijgsgevangenen zijn afgebeeld met de handen op de rug gebonden. Reliëfs als deze moesten duidelijk maken dat Rome oppermachtig was en verzet geen zin had.

Collectie Staatliche Museen zu Berlin – Antikensammlung, inv. SK 958 a.

© Foto: Johannes Laurentius

Vaas met Aphrodite in schelp

Terracotta, h. cm 21,5, 400-300 v.Chr., uit Paestum

Aphrodite werd in Poseidonia vereerd als een belangrijke godin voor vrouwen, vanaf de vroegste tijden tot diep in de Romeinse periode. Rondom Aphrodite ontstonden verschillende rituelen die vandaag de dag worden beschouwd als initiatieriten voor jonge vrouwen. Tijdens deze rituele baden werden zij net als Aphrodite herboren uit het water en ondergingen zij de verandering van meisje naar jonge vrouw. Op die manier waren meisjes in Paestum in hun jonge jaren meer verbonden aan Aphrodite, en na het huwelijk aan Hera, de beschermster van getrouwde vrouwen.

Collectie Parco Archeologico di Paestum e Velia / Italian Ministry of Culture, inv. 21484 © Foto: Massimiliano Marino

Zilveren munt (stater)

Zilver, 30,3 mm, ca. 530-500 v.Chr., uit Paestum.

De eerste munten van Poseidonia, geslagen rond 530 v.Chr., tonen op de voorzijde en achterzijde de gespierde beschermgod van de stad, Poseidon, met zijn drietand. Deze munten zijn in incusum-techniek gemaakt, met een negatief- en een positief muntstempel.

© Foto en collectie: Nationale Numismatische Collectie, Amsterdam, inv. GR 00606

Poseidonia/Paestum, zicht op de tempels vanuit de lucht

Foto: Massimiliano Marino

De tempel van Athena, ca. 500 v.Chr., Paestum

Foto: RMO

De 'Poseidontempel' (Hera II), 470-460 v.Chr.

Foto: Servaas Nijens

Romeins Paestum

Impressie van Paestum in de Romeinse tijd, met het forum en het amfitheater rechts op de achtergrond. Op de voorgrond staan de twee tempels voor de godin Hera, die al werden gebouwd in de Griekse periode (Hera I: ca. 550 v.Chr., Hera II: ca. 460 v.Chr.).

© Illustratie Mikko Kriek, BCL Archaeological Support

Wapenrusting met 'chalcidische' helm, populair bij de Lucaniërs,

Brons, helm h. 24 cm., kuras h. 46 cm., 4de eeuw v.Chr., Zuid-Italië (Tarente?) Het kuras is aan voor- en achterkant gevormd als een naakt gespierd lichaam. De tepels zijn in koper uitgevoerd. Ook de scheenkappen zijn anatomisch uitgewerkt. Helmen van het Chalcidische type laten de oren en ogen vrij. In openingen konden pluimen en veren gestoken worden. De wapenrusting diende niet alleen ter bescherming van de strijder maar ook om zijn kracht en moed uit te stralen.

Collectie en foto: Rijksmuseum van Oudheden Leiden, K2001/2.1

Huwelijksvaas (*lebes gamikos*)

Terracotta, h. 52 cm., 4de eeuw v.Chr., uit Paestum.

De Lucaniërs gaven hun overleden een grote hoeveelheid eet- en drinkservies mee in de graven. Aan vrouwen in het bijzonder werd een hydria of een *lebes gamikos* meegegeven. Dit is een 'huwelijkskruik' die werd gebruikt bij de rituele voorbereidingen bij de bruiloft. Vaak werden hier mythologische verhalen op afgebeeld.

Collectie: Parco Archeologico di Paestum e Velia, inv. 20341. © Foto: Massimiliano Marino

